

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Факультет/інститут економічний

Кафедра фінансів

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Нові виробничі системи (Кластери)

Освітня програма Фінанси, банківська справа і страхування

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа і страхування

Галузь знань 07 Управління і адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 16 вересня 2022 р.

м. Івано-Франківськ - 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Нові виробничі системи (Кластери)
Освітня програма	Фінанси, банківська справа і страхування
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа і страхування
Галузь знань	07 Управління і адміністрування
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	2/3
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 16 год. Семінарські заняття – 14 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua/teacher/course/view/339

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Формування у майбутніх спеціалістів умінь здійснювати аналіз економічних взаємозв'язків між суб'єктами господарювання, навиків і схильності до комплексного аналізу оцінювання розвитку різних галузей економіки і розроблення рекомендацій щодо покращення їх конкурентоспроможності на основі співпраці із зацікавленими сторонами, що дає студентам можливість сформулювати пропозиції щодо створення кластерів.

Компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК10. Здатність працювати у команді.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

Програмні результати навчання

ПРН12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

ПРН14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПРН18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПРН20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

ПРН23. Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Введення в кластери: теоретичний екскурс	Розуміти суть кластерів, знати їх визначення. Розуміти процес ідентифікації кластерів, його ключові елементи. Вміти охарактеризувати мотивацію вступу у кластер для бізнесу, для влади та державних інституцій, для освіти і науки, для клієнтів. Знати структуру ключових суб'єктів/учасників кластера. Знати послідовність шести кроків Портера у формуванні кластера.	Тести, питання, анотація

2	Запуск кластерних ініціатив: покрокова методологія	Знати фази життєвого циклу розвитку кластера. Розуміти суть та знати послідовність кроків для запуску кластерних ініціатив. Розуміти суть ініціації кластерного процесу та запуску кластерного бачення. Володіти навичками визначення передумов виникнення кластеру. Володіти та вміти застосовувати практики ідентифікації кластерів. Розуміти суть формування short-list кластерів у регіоні. Знати критерії пріоритезації кластерів. Розуміти процеси старту кластеру, розробки паспорту кластеру. Знати структуру керівних (координуючих) органів кластеру, ролі та рівні відповідальності. Розуміти суть та функції кластерного менеджменту.	Питання, кейси
3	Загальні основи формування кластера.	Знати суть поняття кластера та ОСНОВНІ МОТИВАЦІЙНІ ЧИННИКИ СТВОРЕННЯ КЛАСТЕРІВ. Розуміти ПРОЦЕС СТВОРЕННЯ КЛАСТЕРА. Знати ЕТАПИ ПРОЦЕСУ ПОБУДОВИ КЛАСТЕРА. Знати ОЗНАКИ ВДАЛОЇ ІНІЦІАТИВНОЇ ГРУПИ. Розуміти ПРОЦЕС ТВОРЕННЯ ІНІЦІАТИВНОЇ ГРУПИ. Володіти навичками складання протоколу про наміри. Володіти навичками ВИЗНАЧЕННЯ ЦІЛЕЙ І НАПРЯМІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОЕКТУ. Вміти сформулювати матеріальну базу КООРДИНАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ КЛАСТЕРА. Володіти навичками оцінки ФІНАНСОВИХ ПОТРЕБ, оцінки РИНКУ. Вміти визначити ЧЛЕНІВ (СУБ'ЄКТІВ) КЛАСТЕРА, ЇХ ПОТРЕБИ ТА ОБОВ'ЯЗКИ.	Тести, питання, творче завдання
4	Організаційно-виробнича структура кластера	Володіти навичками вибору ОПТИМАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ КЛАСТЕРА. Знати процес СТВОРЕННЯ КЛАСТЕРА НХП «СУЗІР'Я», його ОСНОВНІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЛАНКИ КЛАСТЕРА.	Тести, питання, кейси

		Знати ФУНКЦІЇ, які ВИКОНУЄ КООРДИНАЦІЙНИЙ ЦЕНТР КЛАСТЕРУ. Знати ОСНОВНІ ПІДСИСТЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ КЛАСТЕРА Розуміти суть ФОРМУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ ДОХОДУ КЛАСТЕРА.	
5	Процедура заснування координаційного центру кластера і створення бізнес-мережі.	Розуміти суть ПІДГОТОВКИ СТАТУТУ. Знати процедуру РЕЄСТРАЦІЇ КООРДИНАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ КЛАСТЕРА, залежно від організаційно-правової форми. Володіти навичками формування ВСТУПНИХ ТА ЧЛЕНСЬКИХ ВНЕСКІВ учасників кластеру. Знати етапи ПІДГОТОВКИ КЛАСТЕРА ДО ПОЧАТКУ РОБОТИ.	Питання, кейси
6	Перші кроки функціонування кластера.	Розуміти ОСНОВИ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКИХ ВІДНОСИН У КЛАСТЕРІ НХП «СУЗІР'Я». Знати суть двох підходів СТВОРЕННЯ КЛАСТЕРА. Розрізняти МОДЕЛІ «ЗНИЗУ-ВВЕРХ» ТА «ЗГОРИ – ВНИЗ». Розуміти порядок СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ВИРОБНИЧИХ ОСЕРЕДКІВ кластеру.	Питання, кейси
7	Підготовка бізнес-плану кластера	Володіти навичками надання ХАРАКТЕРИСТИК ОСНОВНИХ РОЗДІЛІВ БІЗНЕС-ПЛАНУ для запуску діяльності кластера. Володіти навичками ОЦІНКИ РИНКІВ ЗБУТУ для кластера. Вміти визначити ВИДИ ПОСЛУГ ТА рівень КОНКУРЕНЦІЇ НА РИНКАХ ЗБУТУ. Знати зміст, структуру та порядок формування розділів бізнес-плану кластеру: ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ПЛАН; МАРКЕТИНГОВИЙ ПЛАН; ПРАВОВЕ ПОЛЕ; ОЦІНКА РИЗИКІВ; ВИРОБНИЧИЙ ПЛАН; ФІНАНСОВИЙ ПЛАН; СТРАТЕГІЯ ФІНАНСУВАННЯ.	Питання, кейси, індивідуальна робота

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	5

Семінарське заняття	25
Самостійна робота	5
Індивідуальне завдання	15
Іспит	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції			1		1		1		1		1							5
Семінарські з-тя		5		5		5		5		5								25
Самостійна р-та												5						5
Індивідуальні завдання													7	8				15
Іспит																	50	50
Всього за тиж-нь		5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5	7	8			50	100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	<p>Наявні навчально-методичні матеріали: навчальний посібник; монографія; методика; силабус, методичні рекомендації до практичних, семінарських занять, самостійної та індивідуальної роботи тощо.</p> <p>Для навчання використовується мультимедійне обладнання: проєктори для презентацій та інтерактивний сенсорний монітор, MultitouchTable.</p> <p>Навчальний процес забезпечується інформаційними, навчальними, методичними ресурсами, розміщеними на платформі дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua/, наявністю корпоративної пошти. Функціонують комп'ютерні класи, наукова бібліотека університету з бездротовим (wi-fi) та доступом до мережі Інтернет, ресурси якої доступні через сайт університету: http://lib.pnu.edu.ua/, http://lib.pnu.edu.ua/elibrary.php, електронний репозитарій: http://lib.pu.if.ua:8080/, сайт Проєктно-освітнього центру «Агенти змін» ПНУ https://agencyzmin.pnu.edu.ua/; платформа pu.webex.com</p>
-----------------------------------	---

Література:

1. Кропельницька С.О. Фінансово-економічні засади формування та функціонування кластерів: монографія. Riga, EU: LAP LAMBERT Academic Publishing, 2018. 305 p.
2. Кропельницька С.О. Методичні матеріали щодо змісту та організації самостійної роботи студентів, поточного і підсумкового контролю їх знань з дисципліни “Нові виробничі системи (кластери)”. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. В.Стефаника, 2021. – 54 с.
3. Ткачук І., Кропельницька С., Петруняк А. Організація виробництва за кластерною моделлю / Навчальний посібник. – Івано-Франківськ: Видавництво «Плай» ЦІТ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2009. – 280 с.
4. Ткачук І., Кропельницька С. Кластер народних художніх промислів «Сузір'я»: методика, коментар, поради. / Посібник. – Івано-Франківськ: Оперативна поліграфія, 2008. – 252 с.
5. Ткачук І. Г., Кропельницька С. О. Управління фінансами нових виробничих систем: теорія, методологія, практика: Монографія. – Івано-Франківськ: Тіповіт, 2009. – 264 с.
6. Кропельницька С.О. Методичні матеріали щодо змісту та організації самостійної роботи студентів, поточного і підсумкового контролю їх знань з дисципліни «Нові виробничі системи» – Івано-Франківськ, 2017. – 84с.
7. Naag D. Cluster specialization patterns and innovation styles. – 1998. – P. 5.
8. Porter M. Clusters and the New Economics of Competition. – Harvard Business Review. – 1998, vol.76, No6, November-December. – P. 77-90.
9. Скоч О. Міжнародний досвід формування кластерів. URL.: <http://www.intelros.ru/index.php?newsid=352>
10. Іфор Ффоукс-Вільямс розповів про розвиток кластерів для побудови нової української економіки. – Режим доступу: <https://platforma-msb.org/ifor-ffouks-vilyams-rozpoviv-pro-rozvytok-klasteriv-dlya-pobudovy-novoyi-ukrayinskoyi-ekonomiky/>
11. Кропельницька С.О., Петруняк А.Д., Вусятицька М.П. Методичні матеріали щодо змісту та організації самостійної роботи студентів, поточного і підсумкового контролю їх знань з дисципліни “Нові виробничі системи (Кластери)” – Івано-Франківськ, 2012. – 54 с.
12. [Kropelnytska, S.](#), [Vusyatyska, M.](#) Institutional and financial support for regional innovation development based on cluster approach. Economic Annals-XXI, 2015, 3-4(2), pp. 37–40.
13. [Kropelnytska, S.O.](#) Peculiarities of financial relations formation in cluster of national art crafts. Actual Problems of Economics, 2008, (5), pp. 51–58
14. Кропельницька С. О., Цигилик І.І. Аналіз інвестиційних проектів. Навчальних посібник.-Київ: Центр навчальної літератури, 2008. С. 174.
15. Керівництво з управління проектами розвитку: інтерактивний навчальний посібник / колектив авторів; за заг. Ред І.Є. Цепенди, С.О. Кропельницької. Івано-Франківськ: Прикарпатський університет імені Василя Стефаника, 2021 р. 352 с.
16. The Competitive Advantage of Nations, Michael Porter

17. Соколенко С.І. Кластери в глобальній економіці. - К.: Логос, 2004. – 848 с.
18. The Cluster Initiative Greenbook, URL.: <http://www.czechinvest.org/data/files/the-cluster-initiative-greenbook-3916-cz.pdf>
19. Cluster Development Handbook, Ifor Ffowcs-Williams URL.: <https://www.clusternavigators.com/>
20. TCI Network, URL.: <http://www.tci-network.org>
21. Institute for Strategy & Competitiveness, URL.: <http://www.isc.hbs.edu/Pages/default.aspx>
22. EU Cluster Portal, URL.: https://ec.europa.eu/growth/smes/cluster_en
23. European Cluster Observatory, URL.: <http://www.clusterobservatory.eu/index.html>
24. European Foundation for Cluster Excellence, URL.: <http://www.clusterecellence.org>
25. European Cluster Collaboration Platform (ECCP). URL.: <https://clustercollaboration.eu/>
26. Український кластерний альянс. URL.: <https://www.clusters.org.ua/>

7. Контактна інформація

Кафедра	кафедра фінансів, вул. Шевченка, 57 , ауд. 801. Тел. +38 (0342) 55-32-32 e-mail: kfin@pnu.edu.ua сайт: https://kfin.pnu.edu.ua
Викладач	к.е.н., доц. Кропельницька С.О.
Контактна інформація викладача	svitlana.kropelnytska@pnu.edu.ua +38(098)2835169

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<ul style="list-style-type: none"> - самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».
Пропуски занять (відпрацювання)	Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.
Невідповідна поведінка під час заняття	
Додаткові бали	5 додаткових балів на екзамені за участь у міжнародних конференціях з публікацією тез на кластерну тематику.
Неформальна освіта	Можливість зарахування додаткових 10 балів до іспиту за проходження профільних курсів з кластерного менеджменту на освітніх платформах відповідно до прийнятих до зарахування в університеті.

Викладач _____

доц. Крпельницька С.О.